

DGRV
DIE GENOSSENSCHAFTEN

BİZİMKÖY KOOPERATİFİ YEM TEDARİK EDİYOR

DGRV-Eğitim Ekibi

Eylül 2013

Ülkemizde tarım işletmelerinin küçük ve dağınık olması rekabeti ve üretilen ürünlerin pazarlanmasını zorlaştırmakta, bu durum üreticilerimizin örgütlenmesini kaçınılmaz hale getirmektedir.

Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi tarımı geliştirmek ve kırsal alandaki üreticilerimizin kalkınmasını sağlamak için; örgütlenmenin yeterli düzeye çıkarılması, yatay ve dikey teşkilatlanmanın tamamlanması ve üretimden pazarlamaya kadar bu örgütlenmelerin etkin bir duruma getirilmesi gerekmektedir.

Bakanlık olarak kooperatifçilik ilkelerine uygun faaliyet gösteren, ortak sorumluluk bilincine sahip, kendi kendine yardım ve yönetim esaslarına dayanan, devletin aşırı himaye ve müdahalesinden uzak, kaynak tüketen değil kaynak üreten, özgür ve gönüllü kooperatifçilik hareketini benimsemektediriz.

Tarımsal amaçlı kooperatifleri tarımsal üretimi ve istihdamı artırıcı, tarımsal ürünleri değerlendirici, ortaklarına en uygun şartlarda girdi sağlayıcı, üreticilerimizin refah seviyesini yükseltici ve tarımsal sanayiye geliştirici projelerle teknik olarak desteklemekle birlikte, faizsiz ve düşük faizli krediler kullandırarak da desteklemekteyiz.

Bunların yanı sıra kooperatiflerimizin eğitim ihtiyaçlarını da karşılamaya ve bu ihtiyaçlar için bazı fırsatlar yaratmaya çalışmaktayız. Alman Kooperatifler Konfederasyonu ile yürüttüğümüz "Türkiye'de Tarımsal Amaçlı Kooperatif Örgütlerinin Desteklenmesi Projesi"ni bu fırsatlardan biri olarak değerlendirmekteyiz.

Alman Kooperatifler Konfederasyonu (DGRV) ile işbirliğimiz 1970 yılında Alman Hükümeti ile Türk Hükümeti arasında imzalanan 'İkili Teknik İşbirliği' anlaşmasına dayanmaktadır. Yıllardır dost olan iki ülke bu anlaşma ile dostluğunu pekiştirmiş, pek çok alanda birlikte iş yapmış ve yapmaya devam etmektedir.

Kooperatifçilik alanında çok gelişmiş bir ülke olan Almanya'da faaliyet gösteren 'Alman Kooperatifler Konfederasyonu' ile 2006 yılında yapılan işbirliği protokolü ile oradaki kooperatif örgütlenmelerinin bu güne kadar gerçekleştirdikleri uygulamalardan yararlanmayı amaçlamaktayız.

Kalkınmada öncelikli illerimizden Kastamonu, Erzurum, Aksaray, Niğde ve Nevşehir'de uygulanan proje ile kooperatiflerin yönetim ve denetleme kurulu üyelerine kooperatifçilik mevzuatı, kooperatiflerde muhasebe, pazarlama teknikleri, modern yönetim teknikleri, proje planlama, girişimci kooperatiflerin rolü ve iletişim teknikleri konularında, Kooperatif oraklarının eşlerine ise Hayvan bakımı ve süt hijyeni, ayrıca kooperatiflerin uyguladıkları proje ve çalışma konularına göre, ormancılık ve süt sigırcılığı konularında kooperatif ortaklarına ve çalışanlarına yerinde eğitim desteği sağlanmaya devam edilmektedir.

Kooperatifçilik konusunda dünyada söz sahibi olan DGRV ile birlikte bu projeyi uygulamaktan memnuniyet duyduğumuzu belirtmek istiyorum. Almanya'da DGRV çatısı altında toplanan kooperatiflerin bu güne kadar edinmiş oldukları deneyimleri bizlere aktarmasının, ülkemizdeki tarımsal örgütlenme üzerindeki olumlu etkisini zamanla çok daha iyi göreceğimizi düşünüyorum.

DGRV ile yaptığımız çalışmaları finanse eden Alman Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığına ve proje bölgelerimizdeki kooperatiflerimize birebir eğitim ve teknik destek veren DGRV Türkiye temsilciliğine teşekkürlerimi sunuyorum. Bu eğitim setinin kooperatifçilerimize yararlı olmasını diliyorum.

Dr.Gürsel KÜSEK
Tarım Reformu Genel Müdür V.

Yaklaşık 100 milyon insan kooperatiflerde çalışarak kooperatif ortaklarına ve müşterilerine hizmet vermektedir. Kredi kooperatifleri, kırsal ve endüstriyel hizmet kooperatifleri dünyanın tüm bölgelerinde 800 milyon kooperatif ortağının ortak çıkarına destek vermektedir.

Kooperatifler kar maksimizasyonuna değil demokratik denetlemeye odaklanmıştır. Kooperatiflerin göstergesi sağlıklı ve sorumluluktur. Kooperatifler, özellikle kriz sürecinde diğer işletme yapılarından daha dirençli olduklarını ortaya koymuştur.

Almanya'daki kooperatif örgütü sıralanan tüm bu nedenlerden dolayı 2012 yılına ilişkin "Herkes için bir kazanç – Kooperatifler" sloganlı bir kampanya başlatmıştır. Kooperatifler kendilerini kamuoyuna tanıtarak, özelliklerini ve "Almanya için kazancının" ne olduğunu göstermektedir.

DGRV 2006 yılından beri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının (GTHB) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM) ve çeşitli tarımsal kooperatif örgütleriyle işbirliğini sürdürmektedir. Türkiye'nin farklı proje bölgelerinde bölgesel ve yerel çalışmalar birçok kooperatif ile birlikte ortak yapılmaktadır. Alman Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığının (BMZ), DGRV'nin Türkiye'de yürütmüş olduğu proje faaliyetlerini finanse ettiği vurgulanmalıdır.

Kooperatiflerin başarısına, özellikle kooperatiflerin görev organları olan kurullarının ve çalışanlarının nitelikleri gibi bir çok faktör katkıda bulunmaktadır. Ancak kooperatiflerin ortakları hak ve sorumluluklarını da bilmek durumundadır. Kooperatif ve ortak arasında bilinçli bir "alış" ve "veriş" olmalıdır: Kooperatifleri güçlendiren, ortaklar için iyidir ve ortağı güçlendiren, kooperatif için faydalıdır! Ortaklar ve kooperatif elele verilerse uzun süreli başarılı olabilir!

DGRV-Projesi baştan beri eğitim ve danışmanlık çalışmalarını desteklemektedir. Amaç, modern ve girişimci kooperatiflerin en önemli temel yapılarını yaygınlaştırmaktır. Bu kitapçıklar ortak çalışmaların sonucunda oluşturulmuştur. Bunlar, DGRV'nin eğitim programlarında oluşturulan bilgilerin derinleşmesine ve okuyucunun her zaman elinin altında bulunması için hazırlanmıştır.

Ortak çalışmalar umut verici etkiler göstermektedir. Türkiye'de özellikle kırsal alandaki kooperatiflerin güçlenmesi için katkıda bulunabildiğimiz için hem Türk partnerlerimize güvenilir işbirliği için müteşekkirimiz hem de bundan dolayı gururluyuz.

Bu yayının oluşumunda destek olan projenin tüm çalışanlarına ve uzmanlarına, ayrıca partner kuruluşların temsilcilerine teşekkür ediyorum. Başarılar sadece birlikte hareket edilirse mümkündür! Türkiye'deki DGRV ekibi bundan sonra yapılacak ortak çalışmaları sevinçle beklemektedir.

İnancımız: "Kooperatifler – Türkiye için bir kazançtır" !

Andreas Kappes

Bizimköy

Bizimköy 100 haneden oluşan ve 465 kişinin yaşadığı orta büyüklükte bir köydür. En yakın ilçeye 30 km uzaklıktadır. Rakımı 1.000 m dolayında olan köyde halkın geçim kaynağı buğday tarımı ve sığır yetiştiriciliğidir. Köyün tarıma elverişli arazi varlığı 10.000 dekadır. Sulanabilir arazilerin payı %30 dolayındadır. Geçim kaynakları zayıf olduğundan genç erkeklerin bir kısmı köy dışında çalışmaktadır.

Köyde yaklaşık 500 baş Holstein ırkı inek yetiştirilmektedir. Bunlardan günde ortalama 5 ton süt üretilmektedir.

Çizelge 1. Bizimköy'e ait bilgiler

İlçeye uzaklığı	: 30 km
Rakımı	: 1.000 m
Nüfusu	: 465 kişi (261 kadın + 204 erkek)
Hane sayısı	: 100
Geçim kaynağı	: Sığırcılık ve buğday üretimi
Ekilir arazi	: 10.000 da
Sulanır arazi	: 3.000 da
Mera	: Zayıf
En önemli ürün	: Süt ve buğday

Bizimköy Koop

Bizimköy Tarımsal Kalkınma Kooperatifi yaklaşık 2 yıl önce kurulan yeni bir kooperatiftir. Ortaklarına hizmet vermeye geçen yıl başlamıştır.

Üretilen süt geçen yıla kadar sokak s t lerine satılmaktaydı. Geçen yılki genel kurulda kooperatif kendi ortaklarının sütünü pazarlama kararı almış ve uygulamaya koymuştur. Kayıtlara göre, kooperatif süt pazarlamada oldukça başarılı olmuş, ortaklarına ciddi hizmetler sunmanın yanı sıra 42.000 TL dolayında gelir-gider farkı yaratmıştır. Gelir-gider farkından 10.000 TL kooperatif fonlarına aktarılmış ve sermayesini 15.000 TL'ye yükseltmiştir. Bu arada, gelir-gider farkının %70'i tutarındaki 30.000 TL'yi ise ortaklarına kâr payı olarak dağıtmıştır. Bu, ortaklar arasında olduğu kadar ortak olmayan diğer üreticiler arasında da büyük yankı yaratmıştır

Çizelge 2. Bizimköy Kooperatife ait bazı bilgiler

Kuruluş yılı	: 2009
Ortak sayısı	: 50
Ana faaliyeti	: Süt toplama ve satış
Uyguladığı proje	: Yok
Günlük süt toplama	: 1,6 ton
Köyün süt kapasitesi	: 5 ton/gün
Köyde inek sayısı	: 500 baş

Kooperatifin ortak sayısı 50'dir. Geçen yıl il kez ortaklara risturn dağıtılmış olması kooperatife olan ilgiyi artırmışsa

da henüz yeni ortaklık başvurusu gelmemiştir. Yakında ortak sayısının artması beklenmektedir.

Kooperatifin halen mal varlığı yoktur. Köyde ortaklardan birine ait eski ve kullanılmayan bir ev büro ve depo olarak kullanılmaktadır. Ödenen yıllık kira 1.200 TL'dir.

Süt pazarlama konusunda ortakları memnun eden bir başarı elde edilince süt yemi tedariki ve yem bitkileri üretimi konusu mercek altına alınmıştır. Ortakların şikâyetçi oldukları bu sorunun çözülmesi için yönetim kurulu bir dizi çalışma yapmış ve bir rapor hazırlamıştır. Söz konusu çalışmaların yapılmasında kooperatifin bağlı olduğu bölge kooperatif birliği uzmanlarının desteğinden yararlanılmıştır.

Bu yılki olağan genel kurulda yönetim kurulu başkanı

uzmanlarla birlikte yaptıkları çalışmayı sunmak üzere söz almış ve aşağıdaki konuşmayı gerçekleştirmiştir.

Başkanın genel kurul konuşması

Sayın Başkan, Değerli Ortaklar

Bildiğiniz üzere, kooperatifimizi köyümüzü kalkındırmak, ortaklarımıza ve gençlerimize yeni umutlar yaratmak amacıyla önceki yıl kurduk.

Biliyorsunuz ki, kooperatif siz değerli ortaklarımızdan güç alır ve bu gücü kullanarak ortaklarına hizmet sunar. Sizlerin katkısı, onayı ve işbirliği olmadan kooperatifin hizmet sunması bir yana, varlığını dahi sürdürülemez. Siz varsanız kooperatifimiz de vardır ve var olacaktır.

Kooperatifçilikte sıkça gördüğümüz hatalardan birisi, belki de en önemlisi, başarıyı devlet desteğine bağlamaktır. Devletimizin kooperatiflere

verdiği desteklerden elbette yararlanmalıyız, hem de sonuna kadar. Fakat ortaklar kooperatife karşı görevlerini yerine getirmez ve haklarını kullanmazsa, dolayısıyla kurulları işlemez durumdaysa o kooperatifin uzun vadede başarılı olması mümkün değildir; deyim yerindeyse, “Bir saman alevi gibi yanar ve söner gider”.

Ortakların memnuniyeti ve kooperatife bağlılığı kooperatifin sunduğu hizmetlerle doğru orantılı olduğunun farkındayız. İhtiyaçlarınızı karşılamak üzere yaptığımız her başarılı hizmetle sizleri daha çok

kazanıyoruz, kooperatife olan katkılarınızı daha da arttırıyoruz.

İhtiyaçlarımızı ve önceliklerini öğrenmek ve saptamak amacıyla her fırsatta görüşlerinize başvuruyoruz.

Geçen genel kurulda süt pazarlama konusu öncelikliydi. Bu amaçla hazırladığımız fizibilite raporunun sonuçlarını sizlere sunmuştuk. Genel kurulumuzun aldığı karar doğrultusunda bu faaliyet yılında ortaklarımızdan süt toplama ve pazarlama çalışmalarını başlatmıştık. Az önce sunduğumuz faaliyet raporumuzda da belirttiğimiz üzere kooperatifimizin süt pazarlama hizmetleri sonucunda;

• Ortaklarımız piyasanın en yüksek fiyatından sütlerini pazarlamış, yılsonunda her bir kg süt için 3,5 krş risturn almış ve devletin verdiği 9 krş/kg teşviklerden eksiksiz yararlanmıştır. Bu hizmetler sonunda toplamda 125.000 TL, ortak başına ise ortalama 2.500 TL dolayında ek gelir sağlanmıştır.

- Kooperatifimiz de böylece siz değerli ortaklarına hizmet etme şansı yakalamış ve çeşitli fonlarına toplamda 12.500 TL dolayında para aktarabilmiştir.

Yönetim kurulu olarak biz sizlere hizmet etmiş ve kazandırmış olmaktan çok mutluyuz.

alışmalar sonunda bu yıl yeni bir hizmet daha sunmak üzere hazırlık yapmış bulunuyoruz. Biraz sonra sizlere bu çalışmanın sonuçlarını nerilerimizle birlikte sunmaya çalışacağım.

Süt üretimimizin maliyeti

Evet; geçen yıl yaptığımız hizmetlerle sütten kazancınızı arttırmayı başardık. Bu yıl bunu biraz daha arttırmayı hedefliyoruz. Bu amaçla, önce, yaptığımız yetiştiriciliğin maliyetini araştırdık. Yaptığımız araştırmada bölge birliğimizin uzmanlarından destek aldık. Bu vesileyle desteklerini ve

katkılarını esirgemeyen bölge birliğimize teşekkür ediyorum.

Yaptığımız araştırma sonuçlarını ayrıntılı olarak daha sonra sizlerle paylaşacağız. Zamanınızı almamak ve sizleri rakamlara boğmamak için burada ise sadece önemli birkaç noktaya yüzeysel olarak değinmekle yetineceğiz.

Araştırmada ortaya çıkan ilk sonuç, ortaklarımızın maliyetlerle ilgili kayıt tutmadığıdır. Kayıt tutulmadığı için rneğin;

- Sütü kaça mal ettiklerini,
- Bir ineğin yıllık maliyetini veya

- Doğumundan ilk buzağısını doğurana kadar bir genç dişi sığırın maliyetini kesin bir şekilde hesaplamak mümkün değildir.

Bunun üzerine dolaylı biçimde maliyetler hakkında bilgi almaya ve tahminde bulunmaya çalıştık. Bu yolla gerçeğe yakın önemli sonuçlara ulaştığımızı rahatça söyleyebilirim.

Kolay anlaşılabilmesi ve yapacağımız öneriyle doğrudan ilişkili olduğu için elde ettiğimiz bilgilerden sadece yem ile ilgili olanları sizlerle paylaşacağız.

Bildiğinizi gibi, ortaklarımızın hemen hepsi sığırlarını saman ve süt yemi ile beslemektedir.

Kaba yem olarak saman dışında yem kullanan ortağımız yok denecek kadar azdır. Onlar da yılın sadece kısa bir döneminde verebilecek kadar kuru

çayır otu üretiyor. Dışarıdan saman veya sap satın alan ortağımız yoktur. Ortaklarımızın hemen hepsi ihtiyaç duydukları samanı kendi tarlasından temin etmektedir. Diğer bir deyişle, hepimiz buğday, arpa veya çavdar üretiyor ve saplarını, samanlarını hayvanlara yediriyoruz.

Ortaklarımız samana ek olarak süt yemi veriyor. Süt yemini de ya sokak sütçülerinden veya yem bayilerinden temin ediyor. Farklı markalardan alınan süt yemlerinin 50 kg'lık çuvalı 40 TL ile 50 TL arasında değişmektedir. Fiyatların bu ölçüde değişmesinde hem yemin içeriği ve hem de ödeme vadesi etkili olmaktadır. En ucuzu besi

yemi, en pahalısı ise yüksek protein ve enerji içeren süt yemleridir.

İneklerimizden günlük ortalama 10 kg süt alıyoruz. Her ortağımızın ahırında 5'i inek olmak üzere 10-15 sığır var. Bunların hepsinin işkembesini sabah ve akşam, yani günde iki kez doldurmak gerekir.

“Ne kadar yem veriyoruz ineklerimize?” diye sorduk. Ortaklarımızdan aldığımız cevaplara dayanarak hesap yaptık. Sonuç olarak ortaklarımızın her bir ineğine sabah ve akşam öğünlerinin toplamı olarak;

- 10-12 kg saman ve
- 6-7 kg süt yemi verdiği ortaya çıkmıştır.

Bu değerlere düve, tosun, dana ve buzağılara verilen yemler dahil değildir.

Güncel değerlere göre samanın kg fiyatı 20-25 krş, 22-25 kg'lık balya fiyatı ise 4-5 TL arasında değişmektedir. Süt yemi fiyatı 90 krş (45 TL/çuval) olarak kabul edilebilir. Bu değerlere göre, bir ineğin ortaklarımıza günlük yem maliyeti 8 TL dolayındadır. Bunun 2,5 TL'lik kısmı samandan geri kalan kısmı ise süt yeminden kaynaklanmaktadır. Diğer bir deyişle, süt yeminin yem maliyetindeki payı $\frac{3}{4}$ 'e yakındır.

Günde ortalama 10 kg süt aldığımız ineklerin yem maliyeti 8 TL'ye dayanıyor veya aşılırsa, bundan para kazanma şansımız var mı? Maalesef yok. Çünkü

sütümüzün kg'ını 80 krş'a satıyoruz. Hepsini satsak alabileceğimiz para 8 TL olacak. O da yem parasını ancak ucu ucuna karşılayabilir. Kaldı ki, ineğin

verdiği tüm sütü satamıyoruz. Bunun bir kısmını buzağıya içiriyoruz, az bir kısmını da evde kullanıyoruz. 5 ineği olan bir ortağımız günde 40 kg'ın üzerinde süt satamıyor. O halde, inek başına satabildiğimiz süt miktarı 8 kg, karşılığında alabileceğimiz para ise 6,4 TL dolayında demektir.

Bazı ortaklarımızdan itirazlar duyar gibi oluyorum. Şöyle ki, "Samana para vermiyoruz ki. Dolayısıyla 10-12 kg saman için koyduğumuz 2-2,5 TL masrafı çıkarırsak kâra geçmiş olmaz mıyız?" diye düşünebilirsiniz. Ama bu doğru olmaz. Çünkü kendi tarlamızdan toplayıp ahırımıza getirip yığsak bile bunun bize maliyeti olacaktır ve de bu maliyet 10 krş/kg'dan daha az olmayacaktır. Kaldı ki, hesaplamalarda böyle düşünmek de pek doğru olmaz. Yapmamız gereken şey, kullandığımız girdinin piyasa değerini hesaba almaktır. Yani, örneğin saman piyasada 20 krş/kg ise ve biz 10 krş/kg'a mal etmişsek, hesaplamalarda 20 krş değerini kullanmalıyız.

Özetle, bu şartlar altında sattığımız sütle yem masrafını karşılayamazken veteriner, ilaç, tohumlama ve diğer masrafları nasıl karşılayacağız? Bu mümkün mü?

Bu sonuçlar üzerine yönetim kurulumuz bir çözüm yolu bulmak amacıyla bir dizi çalışma yaptı. Daha önce de

belirttiğim üzere, bölge birliği uzmanlarımız da yardımlarını esirgemediler.

Hayvanlarımızı pahalı ve yetersiz besliyoruz!

Uzmanlarımızla araştırdığımız ilk soru yaptığımız beslemenin ne ölçüde doğru olduğudur. Bu soruya uzmanlarımız iki şekilde cevap verdiler:

- Hayvanları yetersiz besliyorsunuz.
- Hayvanları çok pahalı besliyorsunuz.

Uzmanlarımıza göre, 600 kg canlı ağırlığında ve günde 10 kg süt veren bir ineğe günde 10 kg saman ve 6,5 kg süt yemi verildiğinde;

- Açlık hissi giderilmekte, yani, yeterli miktarda yem kuru maddesi verildiği için inek kendini tok hissetmektedir.
- İhtiyaç duyduğu proteinin sadece %92'si karşılanabilir.
- İhtiyaç duyduğu enerjinin sadece %80'i karşılanabilir.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşılacağı üzere, bugüne kadar yaptığımız şekilde beslemeyi sürdürür isek, inekleri tok tutmuş, ama verim için ihtiyaç duydukları protein ve enerjiyi eksik karşılamış oluruz. Bunun sonucunda da ineklerin süt verimi düşer, gebe kalması güçleşir, hastalıklara karşı direnci azalır.

Sözün kısası yaptığımız beslemeyle çift taraflı zarar ediyoruz. Pahalıya beslemeye rağmen hayvanlarımızın besin maddeleri ihtiyacını karşılayamıyoruz. Bu da, ne yazık ki, zararımızı katlıyor.

Uzmanlarca önerilen rasyon örneği

Uzmanlarımıza “Hayvanlarımızı daha ucuza ve daha dengeli besleyebilir miyiz?” sorusunu yönelttik. Uzmanlarımız ortaklarımızın ve köyümüzün koşullarına ve fiyatlara bakarak bir öneride bulundular. Çizelge 3'te hem şu anda kullandığımız rasyonu ve hem de uzmanların önerdiği rasyonu görebilir ve karşılaştırabilirsiniz.

Çizelge 3. Mevcut ve uzmanlarca önerilen rasyonlarla ilgili önemli noktalar

Yemler	Fiyatı (TL/kg)	Mevcut		Önerilen	
		Kg	TL	Kg	TL
Kuru ot (orta)	0,40	-	-	7,0	2,80
Buğday samanı	0,20	10,0	2,00	3,0	0,60
Mısır silajı	0,15	-	-	16,0	2,40
Ayçiçeği küspesi	0,70	-	-	0,7	0,50
Süt yemi	0,90	6,5	5,85	-	-
Maliyet (TL)			7,85		6,30

Uzmanlarımızın önerisini şu şekilde özetlemek mümkündür:

- Kaba yem olarak sadece saman kullanmak ve inekleri tavuklar gibi fabrika yemleriyle beslemek

yanlıştır, hayvanın sağlığına ve üreticinin kesesine zarar verir.

- Saman yerine kuru ot kullanılması çok daha yararlı ve kârlıdır. Rasyonda buğdaygil veya baklagil otları veya bunların karışimleri kullanılabilir.
- Hiç süt yemi kullanılmadan hem ineğin yaşama payı ihtiyacı karşılanabilir hem de 10 kg süt vermesi sağlanabilir.
- Akılcı bir hesaplama ve planlamayla yem maliyetleri aşığı çekilirken hayvanların besin maddeleri ihtiyacı eksiksiz ve dengeli karşılanabilir. Nitekim önerilen rasyon bunu başarmamızı sağlayabilecek bir rasyondur. Yani hem ineklerimizi daha doğru beslemiş olacağız, hem de inek başına günlük yem maliyetini 1,5 TL, yani %20 dolayında düşürebileceğiz.

İnek başına günlük yem masrafından 1,5 TL tasarruf etmek pek de önemli değilmiş gibi gelebilir. Yıl boyunca, yani 365 gün boyunca günde 1,5 TL tasarruf edilirse

bunun anlamı inek başına 550 TL demektir.5 ineği olan bir yetiştirici için anlamı yıllık 2.575 TL tasarruf demektir. Gerçekten de hangimiz yılda 2.575 TL tasarruf etmek istemeyiz?

Aslında önerilen rasyonu uygulayabilirsek çok daha fazla tasarruf etmek ve tasarruf ettiğimiz parayla daha iyi şeyler yapma şansımız olabilecektir. Önerilen rasyonda hiç süt yemi kullanılmayacağına göre, süt yemi için ödenen para köyde, ortaklarımızda kalacak demektir. Bu şekilde tasarruf edilebilecek rakam yıllık 540.000 TL'dir. Çizelge 4'te görülen rakamları hesaplamak çok basittir:

- 6,5 kg/yem/inek
*365 gün
- 2.400 kg * 0,90
krş
- 250 baş inek *
2.160 TL/yıl

Yanlış anlaşılmasını önlemek için tekrar belirtmekte yarar var. Süt yemine harcanmayacak olan bu para kâr değil, köyde kalacak olan paradır. Süt yemi alınsaydı, bu para yem tacirlerine verilecekti. Oysa, süt yemi alınmadığı zaman para ortaklarımızın cebinde kalacak ve bununla yonca, fiğ, İtalyan Çimi, silajlık mısır gibi yem bitkileri üretimine harcama yapabilecektir. Sonuçta, hem süt üretiminden ve hem de yem bitkileri üretiminden kazanmış olacaktır.

Çizelge 4. Önerilen rasyonla tasarruf edilebilecek süt yemi miktarı ve tutarı

	Günlük	Aylık	Yıllık
İnek başına yem (kg)	6,5	200	2.400
İneğin yem maliyeti (TL)	6,0	180	2.160
250 ineğin yem ihtiyacı (ton)	1,6	50	600
250 ineğin yem maliyeti (TL)	1.500	45.000	540.000

Daha önce belirtildiği üzere rasyon maliyeti hesaplanırken piyasa fiyatları kullanılmalıdır. Uzmanlarımız da öyle yapmıştır. Ortaklarımız ihtiyaç duydukları kuru otu ve mısır silajını üretebilirse çok daha fazla kazanma şansı elde edebileceklerdir. Şöyle ki, bugünkü koşullarda mısır silajının üretim maliyeti 6-8 krş/kg, kuru otun ise 15-25 krş/kg arasında değişir. Dolayısıyla, piyasa fiyatıyla üretim maliyeti arasındaki fark yine ortağımıza kalacak, ortaklarımız daha fazla kâr etmiş olacaktırlar.

Kaba yem üretme kapasitemiz ne kadar?

Burada sorulması gereken soru, ihtiyaç duyulan kuru ot ve mısır silajının ne kadarını üretebilecek durumda olduğumuzdur. Önerilen rasyona göre, inek başına yılda 2,5 ton kuru ot ve 6 ton mısır silajına ihtiyaç vardır. Dolayısıyla yıllık;

- Kuru ot ihtiyacı 700 ton ve
- Mısır silajı ihtiyacı 1.500 tondur.

Bildiğiniz üzere silajlık mısır sulu arazi ister. Köyümüzde 3.000 dekar (da) sulanır arazi var. Bunun 1.500 dekarı ortaklarımızındır.

Bugüne kadar silajlık mısır ekimini deneyen ortaklarımız oldu. Bu ortaklarımızın ifadelerine göre silajlık mısırın dekara verimi 5 tonun üzerinde gerçekleşmiş. Dolayısıyla 1.500 ton silajlık mısır için en az 300 da sulanır arazi gerekli. Yani, ortaklarımız kendi arazilerinde ihtiyaç duydukları silajlık mısırı kolayca üretebilirler.

Kuru ot ihtiyacını yonca, fiğ, İtalyan çimi vb yem bitkilerinden karşılayabiliriz. Yonca ekilecek olursa, çok yıllık bir bitki olduğu için ekilecek arazinin 5 yıl boyunca yoncaya tahsis edilmesi gerekir. Yoncadan sulanan koşullarda yılda 2 ton/da kuru ot alınabilir. Bu durumda, 350 da sulanır arazi ayrılırsa kuru ot ihtiyacı karşılanabilir demektir.

Bir diğer seçenek, yılda iki ürün almaya çalışmaktır. Köyümüzde daha önce denemedik, ama uzmanlarımız yılda 2 ürün alma şansımızın olduğunu söylediler. Dolayısıyla, kışlık Macar fiği ve yulaf karışımı, akabinde de silajlık mısır ekimi veya İtalyan çimi ekimi mümkündür. Bunu civar köylerde başarıyla deneyenler oldu.

Yılda iki ürün üretiminde dekara verimin azalması normaldir.

Örneğin; tek üründe Macar fiğinden dekara 750-1.000 kg kuru ot alınabilirken iki ürün üretiminde 500-600 kg'a geriler. Aynı şekilde silajlık

mısırdaki verim 5 tonun altına düşer.

Uzmanlarımızın önerileri

Uzmanlarımız şu varsayımlarda bulunup hesaplama yaptılar:

- Sulanır arazilerimizde yılda iki ürün üreteceğiz.
- Ekim-Kasım'da Macar fiği karışımını ekim Mayıs-Haziran'da hasat edeceğiz ve dekara 500 kg kuru ot alacağız.
- Haziran-Temmuz'da silajlık mısırı ekim Eylül-Ekim'de hasat edeceğiz ve dekara 4 ton verim alacağız.
- Bu durumda, yıllık 1.500 ton mısır silajı ihtiyacını karşılamak için 400 dekar arazi yeterli olacaktır.
- 400 dekar sulu araziden 1.600 ton mısır silajı ve 200 ton fiğ-yulaf karması kuru ot üretilmiş olacaktır.

İhtiyaç duyulan diğer 500 tonluk kuru ot için sulu arazilere yonca, kuru arazilere korunga ekimi yapılabilir.

Yoncadan karşılanması hedeflenirse 250-300 dekar dolayında yonca ekimi ihtiyacı karşılayabilecektir.

Daha önce de belirtmiştim. Uzmanlarımızın önerdiği rasyonu kullanırsak ineklerimizin;

- Süt verimi artar,
- Döl verimi iyileşir ve
- Sağlık sorunları azalır.

Şöyle ki, ineklerimizin tamamı Holstein ırkı diye bilinen Siyah Alaca inekler. Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği kayıtlarına göre bu ırkın Türkiye’de yıllık süt verimi ortalaması 6 ton dolayındadır. Bizde ise 3,5 ton. Uzmanlarımız diyor ki, aynı ırktan ineklerin arasında görülen bu farkın ana nedeni bakım ve beslemeden kaynaklanır. Eğer diğer bölgelerde ciddi bir genetik ıslah faaliyeti olsaydı, farkın genetik olma ihtimali olabilirdi. Ama Türkiye’de böylesine fark yaratacak bir ıslah programı ne yazık ki henüz mevcut değil.

O halde, ineklerimize daha dengeli beslersek, bakım ve barındırma koşullarını iyileştirirsek biz de inek başına yılda 6 ton süt alabiliriz. Yılda 10-11 ay sağılabilen bir ineğin 6 ton süt verebilmesi için günde ortalama 18-20 kg süt vermesi gerekir.

Uzmanlarımız bu konuda ortaklarımıza şu tavsiyelerde bulunmaktadır:

- İneklerinize çizelge 2'de önerdiğimiz rasyonu kullanınız.
- Günlük 10 kg'dan daha fazla süt veren ineklere, 10 kg'ın üzerindeki her 1 kg süt için %18 ham protein ve 2.700 kcal enerji içeren süt yeminden yarım kg ek olarak veriniz. Örneğin; 15 kg süt veren bir ineğe 2,5 kg/gün süt yemi daha yem veriniz. Ek yemi öğün sayısına bölerek öğünlere ekleyiniz.
- İneğinizi mutlaka takip ediniz. Yukarıda belirtilen şekilde beslemenize rağmen zayıflayanlara ilave süt yemi veriniz; yağlanma eğilimi gösterenlerin rasyonundan ise kesinti yapınız.

Buraya kadar yaptığımız açıklamalara dayanarak genel kurulumuza şu önerileri sunmak istiyoruz:

Her halükarda ortaklarımızın ihtiyaç duyduğu süt yemi ve diğer fenni yemler kooperatif tarafından tedarik edilmelidir.

Süt yemi tedarikine girilmeli mi?

Ortaklarımız mevcut uygulamalarını sürdürecektense, ihtiyaç duyulan süt yemi miktarı günlük 32 çuval, aylık 1.000 ve yıllık 12.000 çuval dolayındadır.

Ortaklarımız yemlerini kooperatiftense alacaklarını taahhüt etmeleri halinde, ortaklarımızca tercih edilen bir yem fabrikasından bayilik alınabilir. Ortaklardan taahhütname almadan bu işe girmek kesinlikle doğru değildir. Daha açık bir deyişle, önce genel kurulumuzun bu öneriyi onaylaması ve daha sonra her bir ortağımızdan taahhütname alınması gerekir.

Genel kurulun kabul etmesi ve ortaklarımızın taahhütname vermesi halinde bayilik alınarak en az %10 indirimle yem tedarik etme şansı elde edilebilir. Bunun anlamı, 45 TL tutarındaki bir yem çuvalında 4,5 TL indirim demektir. Ayda 1.000 çuval satılması halinde kooperatife 4.500 TL gelir sağlanabilir.

Yem alım-satımı, takibi ve kaydı için bir işçinin istihdam edilmesi gerekecektir. Asgari ücretten istihdam edilebilecek işçinin aylık maliyeti 1.000 TL dolayında olacaktır.

Aylık 1.000 çuval satılması halinde, ikişer hafta arayla birer kamyon yemin tedarik edilmesi ve depolanması yeterli olacaktır. Bunun için ekstra bir yer kiralınmasına veya yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Çünkü, bildiğiniz üzere, kiralık

olarak bulunduğumuz binada yeterli depo imkanımız mevcuttur.

Ortaklarımızın ilgisini çekmek ve memnuniyetlerini arttırmak için yem satışlarında çuval başına 1 TL indirim yapmakta yarar vardır. Diğer bir deyişle, aynı yemin bir çuvalı piyasada 45 TL'ye satılırken kooperatifimiz ortaklarına 44 TL'ye satmalıdır. Böylece her bir ortağımız yılda ortalama 240 TL tasarruf etmiş olacaktır.

Her ayın sonunda her bir ortağımızın yem borcu hesaplanacak ve süt alacağından kesilecektir. Hiçbir

ortağa aylık süt alacağını aşan tutarda yem verilmeyecektir. Diğer bir deyişle, ortaklarımızın yem borcu hiçbir şekilde bir sonraki aya devretmeyecektir. Buna uymayan kooperatiflerin alacak batağına battığı ve iflasın eşiğine geldiğini biliyoruz.

Bir yem fabrikasından bayilik alabilmek için en azından 1 aylık yem bedelinin teminat olarak gösterilmesi gerekir ki, bu da 40.000 TL dolayındadır. Yem fabrikasının teminattan vazgeçmesi halinde sorun kendiliğinden ortadan kalkar. Bunda ısrar ederse, süt alacağına karşılık bir bankadan işletme kredisi alınarak bu sorunun aşılması mümkündür.

Çizelge 5. Yem tedarikinden dolayı kooperatifin aylık ortalama gelir giderleri

Gelirler		Giderler	
Gelir kalemi	TL	Gider kalemi	TL
Yem	44.000	Yem ödeme	39.600
Diğer	-	Avans	-
		Elektrik vd	-
		Personel	1.000
		Onarım/tadilat	-
		Kredi ve faiz ödeme	-
		Diğer	50
Gelir toplamı	44.000	Gider toplamı	40.650
Gelir-gider farkı		3.350	

Mevcut besleme koşulları aynı kalır ve kooperatif üzerinden süt yemi satışı yapılırsa kooperatifin aylık gelir ve giderlerinin çizelge 5'teki gibi gerçekleşeceğini tahmin

ediyoruz. Buradan anlaşılacağı üzere, aylık 3.350 TL dolayında gelir-gider farkı beklenmektedir. Dolayısıyla, yıllık gelir gider farkı 40.200 TL olacak demektir.

Genel yönetim, büro, faiz gibi unsurlardan doğan başka gider olmadığı varsayıldığında, yılsonunda gelir-gider farkının çizelge 6'daki gibi dağıtılması gerekir.

Çizelge 6. Gelir gider farkının dağıtılması

	Payı (%)	Tutarı (TL)
Yedek akçe	10	4.020
Yatırım ve geliştirme fonu	5	2.010
Sosyal hizmetler fonu	8	3.216
Üst birlik kesintisi	7	2.814
Risturn	70	28.140
Toplam	100	40.200

Çizelge 6'da görüldüğü üzere, yılsonunda süt yemi satışlarından kaynaklanan 40.200 TL tutarındaki kârın %10'u yedek akçeye, %5'i yatırım ve geliştirme fonuna ve %8'i sosyal hizmetler fonuna aktarılması gerekir. Üst birliklere de %7'lik kesinti yapıldıktan sonra geri kalan 28.140 TL ortaklara risturn, yani kâr payı olarak dağıtılır.

Ortaklara kâr payı eşit miktarda değil, kooperatifle yaptıkları ticarete göre dağıtılır. Hesaplama şu şekilde basitçe yapılabilir:

- Satılan yem miktarı: 12.000 çuval
- Dağıtılacak kâr payı: 40.200 TL
- Çuval başına kâr: $40.200/12.000 = 2,35$ TL

Buna göre yıl içinde;

- 100 çuval almış ortağa $100 \times 2,35 = 235$ TL
- 200 çuval almış ortağa $200 \times 2,35 = 470$ TL
- Yem almamış ortağa ise $0 \times 2,35 = 0$ TL ödenir.

Özetle; her ortak kooperatifle yaptığı ticaret nedeniyle gelir-gider farkına yaptığı katkı oranında kâr payından yararlanır. Katkı yapmayanların ise kâr payı alması söz konusu değildir.

Sonuç olarak bakıldığında, kooperatifin mevcut şartlarda süt yemi pazarlamaya girmesiyle;

- Piyasada çuvalı 45 TL'ye satılan yemi 44 TL'ye almış, yılsonunda da çuval başına 2,35 TL geri ödeme

(kâr payı) almaya hak kazanmış olacaklardır. Dolayısıyla ortaklara bir çuval yemin maliyeti 41.66 krş olarak gerçekleşecektir. İndirim oranı %7,5.

- Kooperatif fonlarına 9.250 TL aktarılacaktır.
- Kooperatif ortaklarının memnuniyeti artacak, kooperatife olan güvenleri ve bağları güçlenecektir.
- Kooperatif yönetimi başarılı olmanın hazzını yaşayacak ve motivasyonları yükselecektir.

Önerilen rasyonu uygulamak için...

Öyle sanıyorum ki, ineklerimizi nasıl beslememiz gerektiğine dair uzmanlarımızca önerilen rasyon hepimiz tarafından olumlu karşılandı. Fakat şunu biliyoruz ki, şu anda genel kurulumuz bu öneriyi kabul etse bile ancak bir kısmını bu yıl uygulamaya koyabileceğiz. Tam olarak uygulamak ancak gelecek yıl mümkün olabilir.

Şu anda Şubat ayındayız ve tarlalarımızın çoğu buğday ekili. Buğdaylarımızı Temmuz başında biçtiğimiz için ancak Ekimde yeniden ekim yapabiliriz. Ekim-Kasım

aylarında gelecek yılki kuru ot ihtiyacımızı karşılayacak kadar Macar fiği karışımı ekebiliriz. Yonca ve silajlık mısır veya İtalyan çimi ekimini ise ancak gelecek yıl

programa alabilir ve uygulayabiliriz.

Bu yıl yapılabilecek çalışmaları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- İhtiyaç duyulan süt yemi ve diğer fenni yemleri kooperatif aracılığıyla tedarik etmek amacıyla çalışmalar derhal başlatılmalıdır.
- Rasyonda saman dışında kuru ot, silaj, pancar posası vd kaba yemleri kullanmak isteyen ortaklarımızın talepleri alınmalı ve kooperatife

yük olmayacak biçimde, kooperatif üzerinden ihtiyaçlarının karşılanmasına çalışılmalıdır.

- Sonbaharda Macar fiği karışımı ekmeye gönüllü ortaklar tespit edilerek onlarla sözleşme yapılmalıdır. Sözleşme imzalayan ortaklara sertifikalı tohum, gübre vd girdi ihtiyaçları kooperatif üzerinden karşılanmalı, ayrıca danışmanlık hizmeti sunulmalıdır. Ekimde kullanmak üzere bir mibzer alınmalı ve ortaklara kiralanmalıdır.

Sözleşmeli üretim yapacak ortaklara sadece girdi

temininde yardım etmek yetmez; piyasa fiyatı üzerinden ürün alma garantisi de verilmelidir. Önceden ne kadar ekileceği bilinir ve ne kadar ürün alınacağı tahmin edilebilirse

kooperatif yönetim kurulu açısından ürünün pazarlanması zor olmaz. Çünkü Türkiye’de bugün olduğu gibi yakın gelecekte de kaliteli kaba yemlere talep olduğu ve olacağı bilinmektedir. Özetle;

- Ortaklar kaliteli yem üretmeyi ve ürünlerini kooperatife teslim etmeyi taahhüt etmeli,
- Kooperatif de ortaklara ürünlerini piyasa fiyatlarından almayı ve kaliteli girdi temininde yardımcı olmayı taahhüt etmelidir.

Biz yönetim kurulu olarak uzmanlarımızca yapılan bu önerinin çok yerinde olduğuna, hepimize hizmet edeceğine ve kazandıracığına inanıyoruz.

Bu düşünce ve inançla genel kurulumuzdan yönetim kurulumuza şu yetkileri vermesini bekliyor ve diliyoruz:

- Bu yıl ortaklarımızın ihtiyaç duyduğu süt yemi ve diğer fenni yemleri kooperatif aracılığıyla tedarik etmek
- Ortaklarımızın taleplerini karşılamak üzere piyasadan kuru ot, mısır silajı, pancar posası gibi kaba yemleri tedarik etmek ve bunun için gerekirse 10.000 TL'yi aşmayacak miktarda avans ödemek

- Sonbaharda Macar fiği karışımı ekmeye gönüllü ortaklarla sözleşme yapmak; onların ihtiyaç duyduğu tohum ve gübreyi temin etmek

- Yem bitkileri ekiminde kullanmak üzere azami fiyatı 25.000 TL olan bir teleskopik havalı mibzeri %50 kamu hibelerinden yararlanacak şekilde satın almak
- Satın alınacak mibzeri ortaklara kira karşılığında kullanıma tahsis etmek
- Karma rasyon yapmak amacıyla 8 m³ kapasiteli azami değeri 30.000 TL olan bir yem karma vagonu satın almak

- Gelecek yıl yem bitkileri üretiminde kullanmak üzere kamu hibelerinden yararlanacak şekilde aşağıda azami değerleri belirtilen makineleri satın almak
  - 1 Balya makinesi: 40.000 TL
  - 1 Çayır biçme makinesi: 2.000 TL
  - 1 Sıra bağımsız silaj makinesi: 30.000 TL

Saygılarımızla

Tartışma

Divan başkanı. Evet; değerli genel kurul üyeleri. Yönetim kurulu başkanının sunduğu önerileri dinlediniz. Bu konuda söz almak ve görüş bildirmek isten var mı?

Buyurun.

Ahmet Kara. Bu kooperatifin bir ortağı olarak sunulan bilgi ve önerilerden çok etkilendim. Bence de kesinlikle fenni yem satışını kooperatifimiz üzerinden yapmalıyız. Rasyonumuzu da uzmanlarımızın önerdiği şekilde değiştirmek için hemen bugün çalışmalarını başlatmalıyız. Aklıma takılan nokta şu: Yaklaşık 130.000 TL değerindeki makineleri hangi kaynakla satın alacağız? Bu konuda açıklayıcı bilgi verilmedi.

Yönetim kurulu başkanı. Değerli ortağımız haklı. Konuşmam çok uzadı. Bu nedenle ayrıntıya girmemişim. Alınacak makinelerin tutarı 130.000 TL'ye yaklaşıyor. Bunun %50'si devletten hibe olarak alınacak. Geriye 65.000 TL kalıyor.

Konuyu açıklamak amacıyla balya makinesini örnek vereyim. Almayı hedeflediğimiz balya makinesinin fiyatı yaklaşık 40.000 TL. Bunun 20.000 TL'lik kısmını devletten hibe alacağız. Makineyi fiğ ve yonca kuru otlarını bağlamada kullanacağız. İhtiyaç duyulan kuru ot miktarı 700 ton olduğundan yıl içinde hedeflenen balya sayısı 35.000 olarak hesaplanmıştır. Malumunuz olduğu üzere, piyasada bir balyanın ücreti 1,5 TL'dir. Bunun 1 TL'lik kısmı traktör, ip, bakım vb masraflara gidecektir. Dolayısıyla balya başına kooperatife 0,5 TL kalmasını bekliyoruz. Buna göre dönem sonunda kooperatife 17.500 TL gelir sağlanabilecektir. Açığımız olarak kalan 2.500 TL'lik kısmı süt satışından gelecek kazancımızla kapatmayı düşünüyoruz.

Kısacası, sizlerden ek ödeme istemeden veya krediye ihtiyaç duymadan bu işi yapmak, hem size hizmet sunmak ve hem de kooperatifimizi makine sahibi yapmak istiyoruz.

Divan başkanı. Buyurun Fatma Hanım.

Fatma Taşçı. Yönetim kurulumuza bu güzel hazırlıkları için ben de teşekkür ediyorum. Benim sorum yem karma vagonuyla ilgili olacak. Ne yapmayı istiyorsunuz bu yem vagonuyla? Nasıl kullanacağız ve hangi işimize yarayacak?

Yönetim kurulu başkanı. Bu sorunun sorulmasını ben de çok istiyordum. Başarılı olmak istiyorsak bu konuyu mutlaka irdelememiz, konu hakkında uzlaşmamız gerek. Açıklama fırsatı elde ettiğim için teşekkür ederim.

Yem karma vagonu farklı yemleri parçalar, harmanlar ve tekdüze, yani birörnek olacak hale getirir. Sapı-samanı, silajı, küspeyi, posayı, kısaca rasyona ne girecekse

sırayla vagona yükleriz. O da içindeki kesici ve karıştırıcı düzeneklerle hepsini parçalar, karıştırır ve yemliğe veya istenen bir kaba döker. Kuru ot ve saman gibi yemlerin silaj, posa gibi sulu yemlerle karışması hayvanlar tarafından daha kolay tüketilmesini sağlar. Hayvanlar yemleri seçemezler. Yem kayıpları asgari seviyeye düşer. Kuşkusuz ki, en önemli yararlarından birisi ahır işçiliğini azaltmaktır. Her gün sabah ve akşam hayvanların ihtiyacı kadar sap-saman, kuru ot, küspe, posa, süt yemi vb alıp karıştırıp hayvanların önüne atmak hepimizin en çok yıldıdığı işlerden birisi değil mi? İşte bu makine hayatımızı kolaylaştıracak ve hayvanlarımız çok daha iyi beslenecek ve sağlıklı olacak.

“Bu vagonu nasıl kullanacağız?” sorusuna gelince, biz yönetim kurulu olarak şöyle düşünüyoruz: Sözleşmeli olarak üreteceğimiz kuru ot ve mısır silajını ortaklarımızdan satın alacağız ve kooperatif binamızın bulunduğu bahçede depolayacağız. Mısır silajı için özel depoya gerek yok. Kuru ot için ise ileride sundurma yapmayı planlıyoruz.

Ortaklarımızdan birisiyle, gerekirse ihale yoluyla anlaşarak her gün sabah ve akşam traktörüyle kooperatife gelmesi, ortakların ihtiyacı kadar yemi karıp ahırlarına götürmesini isteyeceğiz.

Ortaklarımızın bu hizmet bedeli olarak kooperatife aylık 100 TL, yıllık ise 1.200 TL ödemesini öneriyoruz. Bunun kabul görmesi halinde 50 ortağımızdan toplanacak yıllık bedelin tutarı 60.000 TL olacaktır. Traktörüyle hizmet verecek ortağımıza işçiliği, traktör kirasi, mazot gideri gibi masrafları karşılığında günlük 100 TL ödemeyi düşünüyoruz. Dolayısıyla yıllık ödenecek tutar 36.500 TL olacaktır. Yılsonunda bu hizmetten dolayı kooperatife 23.500 TL kalacaktır. Bu da yem karma vagonunun satın alma ve onarım bedelini karşılayabilir düzeydedir. Bildiğiniz üzere, masraflar düşüldükten sonra pozitif bir gelir-gider farkı

kalırsa bunun %70'i ortaklarımıza geri iade edilmektedir.

Divan başkanı. Başka sorusu olan var mı? Buyurun.

Halil Meraklı. Teşekkür ederim. Başkanımız konuşmasında dedi ki, yem bitkisi ekecek olanlara kooperatif olarak destek vereceğiz. Daha doğrusu tohum ve gübre ihtiyacını karşılayacağız dedi. Bunu nasıl yapacaklar? Bizim bilmediğimiz bir kaynak mı buldular?

Yönetim kurulu başkanı. Değerli ortağımıza sorusundan dolayı teşekkür ederim. Yanlış anlamayı önlemek açısından çok yerinde bir soru. Evet; yönetim kurulu olarak önerimiz yem bitkileri ekecek ortaklarımızın tohum, gübre ve diğer girdi ihtiyaçlarının kooperatif üzerinden temin edilmesidir. Bunun anlamı, kooperatifçe hibe edilmesi veya mahsulden sonra ödenmesi değildir. Keşke bunu yapabilecek güçte olsaydık. Ama, hepiniz biliyorsunuz ki, kullanabileceğimiz toplam sermayemiz 15.000 TL dolayında. Sadece yem bitkileri tohumu için 100.000 TL dolayında bir sermayeye ihtiyaç olduğunu hesapladık. Tohumun yanı sıra gübre, ilaç ve diğer masraflar için en az 200.000 TL sermayeye ihtiyaç var. Bunu karşılama şansımız yok.

Tabii, genel kurulumuz uygun görürse iki seçenek var bu konuda.

- İşletme kredisi kullanmak
- Tarım Kredi Kooperatifine ortak olmak

İstenirse, örneğin 3 yıl vadeli, ilk yılı faiz ödemeli işletme kredisi alabiliriz. Bunun için 50 ortağımızdan en az 38'inin evet demesi gerek.

Bir diğer seçenek Tarım Kredi Kooperatifine kooperatif tüzel kişiliği olarak ortak olmaktır. Bildiğiniz üzere, Tarım Kredi Kooperatifleri ortaklarına mahsülde hesaplaşmak üzere tohum, gübre ve buna benzer girdileri temin edebiliyor. Bunun için de genel kurula katılan ortaklarımızın 2/3'nün rızası yeterli.

Bu konuyu tartışmak üzere, dilerseniz yakın bir gelecekte olağanüstü genel kurul yapabiliriz. Bu konuyu biraz düşünelim derim. Teşekkür ederim.

Divan başkanı. Başka sorusu olan var mı? Buyurun.

Macide Toprak. Teşekkür ederim. Benim merak ettiğim şey kamu teşvikleriyle ilgili. Yem bitkileri üretimine devlet destek veriyor diye biliyorum. Doğru mu? Doğruysa, ne kadar veriyor? Biz yem bitkisi ekersek bundan faydalanabilecek miyiz?

Yönetim kurulu başkanı. Teşekkür ederim. Evet; haklısınız. Teşviklere değinmedim. Elbette yem bitkisi eken her çiftçi bu desteklerden yararlanabilir. 8 Nisan 2013'te Resmi Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararına göre desteklenecek yem bitkileri ve destek miktarları şu şekildedir.

Yem bitkisi	TL/dekar/yıl
Yonca (sulu)	50
Yonca (kuru)	30
Korunga	40
Tek yıllıklar	35

Silajlık tek yıllıklar	50
Silajlık mısır (sulu)	75
Silajlık mısır (kuru)	35

Ayrıca, yem bitkileri eken çiftçilere dekara 4,3 TL mazot ve 5,5 TL gübre desteği verilmektedir.

Divan başkanı. Başka sorusu olan var mı? Olmadığına göre; yapılan önerileri oylarınıza sunacağım. Oylatacağım konular ve sıraları şu şekildedir:

1. Kooperatifimiz süt yemi tedarik etme işine girsin mi?
2. Yeni rasyonun uygulanmasına başlansın ve dolayısıyla ortaklarla yem bitkileri üretimi için sözleşme yapılması için yönetim kuruluna yetki verilsin mi?
3. Yönetim kuruluna ortakların ihtiyacı olan kaba yemleri tedarik etmek ve bunun için gerekirse 10.000 TL'yi aşmayacak miktarda avans ödeme yetkisi verilsin mi?
4. Yönetim kuruluna makine alımı için yetki verilsin mi? Her bir makineyi ayrı ayrı oylarına sunacağım.
5. Yem karma vagonu kullanımı için ortak başına aylık 100, yıllık 1.200 TL ücret alınması ve açık eksiltmeyle belirlenecek ortaklardan birisine traktör, akaryakıt, bakım ve işçilik masrafı karşılığında yıllık 36.500 TL ödenmesi için yetki verilsin mi?

Eksik bir şey kaldı mı? Pekâlâ, sırayla oylarınıza sunuyorum. İlk maddeyi kabul edenler...

Bu eğitim kitapçığı
Türk -Alman Teknik İşbirliği kapsamında
Federal Alman Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Bakanlığı'nın (BMZ) finansal desteği ile
gerçekleştirilmektedir